

AARDBEI EN CHOCOLA
SENEL PAZ

VERTALING

Pieter Lamberts

zirimiri press

Ismael en ik verlieten de bar en namen afscheid van elkaar, het spijt me, David, maar het is al twee uur en ik moest gewoon met iemand praten, kon niet alleen zijn. Ik wilde net een bioscoop binnengaan, toen ik me vlak voor het loket bedacht en de ingeving kreeg dat ik beter Vivian kon bellen, maar ik bedacht me opnieuw toen ik al bijna bij de telefooncel was en ik zei bij mezelf: Kijk, David, je kunt veel beter op de bus gaan wachten bij Coppelia, de IJskathedraal. En toen ... ah, Diego.

IJskathedraal, zo noemde een vriend van me, een poot, Coppelia. Als ik poot zeg, dan is dat sympathiek bedoeld en omdat hij niet anders genoemd zou willen worden. Hij had een theorie. 'Homoseksueel ben je wanneer je tot op zekere hoogte op mannen valt, maar jezelf kan beheersen,' zei hij, 'en ook degenen die zich door hun sociale (ik bedoel, politieke) positie geremd voelen, waardoor ze gedroogde druiven worden.' Het is net alsof ik hem bij de balkondeur hoor staan

praten, met een theekopje in zijn hand. ‘Maar mensen zoals ik, die hun zelfbeheersing verliezen of beter gezegd schaamtelooos worden als ze maar een penis vermoeden, wij zijn poten, David, po-ten, dat kan ik je verzekeren.’

We hebben elkaar precies hier leren kennen, in Coppelia, op een van die dagen dat je niet weet of je na een tussendoortje laat in de middag de straat op- of af zal lopen. Hij kwam naar mijn tafeltje en terwijl hij ‘neem me niet kwalijk’ mompelde, ging hij op de stoel tegenover me zitten met zijn draagtassen, handtassen, paraplu’s, rollen papier en een ijscoupe. Ik bekeek hem vluchtig. Je hoefde niet erg snugger te zijn om te zien dat hij van de verkeerde kant was. Bovendien had hij om aardbeienijs gevraagd, ook al was er chocolade-ijs. We zaten in een van de meest centrale gedeeltes van het ijspark, dat op zijn beurt heel dicht bij de universiteit lag, zodat een van mijn kameraden ons elk moment kon zien. Later zouden ze me vragen wie toch dat juffertje was dat me in Coppelia gezelschap hield, en waarom ik haar niet een keer meenam en voorstelde. Alleen voor de lol, zonder boos opzet, maar het grapje zou zomaar een vermoeden kunnen worden – wanneer ik onschuldig ben, verweer ik me slecht of word ik heel zenuwachtig –, en als je daar nog bijvoegt dat David iets geheimzinnigs heeft en dat David erg netjes praat, hebben jullie hem wel eens ‘godverdomme, wat een kutzooi’ horen zeggen? en dat David geen vriendin heeft sinds Vivian bij hem weg is, is zij bij hém weggegaan? en waarom is ze bij hem weg? dan hoef je een en een maar bij elkaar op te tellen om te weten

dat je je ijs moet laten staan en je gauw uit de voeten moet maken, of je de straat nou op- of afloopt. Maar in die tijd telde ik een en een al niet meer bij elkaar op, zoals vroeger, toen ik zoveel bij elkaar optelde dat ik van mijn leven bijna een compleet zootje had gemaakt ... Het voelde alsof een koe mijn gezicht aflikte. Het was die wulpse blik van de nieuwkomer, ik wist het, die gasten zijn zo, en mijn maag kromp samen. In kleine dorpjes zijn verwijfde mannen vogelvrij, ze zijn de pispaal van iedereen en proberen in het openbaar niet op te vallen. Maar in Havana, had ik horen vertellen, gaat het er heel anders aan toe, daar hebben ze hun foefjes. Als hij me weer aankeek en ik hem vervolgens een klap gaf, waardoor hij aardbeienijs kotsend op de grond zou vallen, dan zou hij zo hard gaan gillen dat iedereen het horen kon: Ai, pappie, waarom toch? Ik zweer het je, schatje, ik heb naar niemand gekeken. Dus wat mij betreft mocht hij me zoveel aflikken als hij wilde, ik zou me niet uit mijn tent laten lokken. En toen hij doorkreeg dat hij bij mij geen poot aan de grond kreeg, zette hij nog een pakje op tafel. Ik lachte in mijn vuistje, want ik had door dat het om lokaas ging en ik was niet van plan om toe te happen. Ik wierp er alleen een steelse blik op en ik zag dat het boeken waren, buitenlandse uitgaven, en van het boek dat bovenop lag, juist doordat het bovenop lag, kon ik de uitgever, de schrijver en de titel lezen: Seix Barral, Biblioteca Breve, Mario Vargas Llosa, *De oorlog van het einde van de wereld*. Goeie genade, dat boek, toe maar! Vargas Llosa is een reactionair. Waar hij ook is haalt hij Cuba en het socialisme door het slijk, maar zijn nieuwste roman wilde ik maar

wat graag lezen, en kijk nou eens: poten krijgen altijd alles het eerst. 'Neem me niet kwalijk, ik stop ze weg,' zei hij en deed de boeken in een tas met enorme hengsels, die om zijn hals hing. Krijg de pleuris, dacht ik, die kerel heeft meer tassen dan een kangoeroe. 'Ik heb meer tassen dan een kangoeroe,' zei hij en glimlachte. 'Het is te explosief materiaal om in het openbaar te laten zien. Onze politieagenten zijn geletterd. Maar als je belangstelling hebt, dan laat ik ze je zien ... ergens anders.' Ik deed het rode partijboekje van de Bond van Jonge Communisten van mijn ene borstzakje in het andere. Hij moest goed snappen dat mijn belangstelling als lezer geen enkele intimiteit tussen ons schiep, of had hij liever dat ik er een van zijn geletterde agenten bij riep? Maar de boodschap kwam niet over. Hij keek me weer glimlachend aan en deed zijn best om met het puntje van zijn ijslepel een puntje ijs te scheppen dat hij naar het puntje van zijn tong bracht. 'Verrukkelijk, hè? Dat is het enige wat ze in dit land goed kunnen. Nu willen de Russen per se het recept hebben en dat moeten wij ze dan geven.' Waarom zou je dat eigenlijk pikken van een poot? Ik propte mijn mond vol ijs en begon erop te kauwen. Hij liet een paar seconden voorbijgaan. 'Ik ken jou. Ik heb je hier heel vaak gezien, met een krantje onder je arm. Jongen, wat houd jij van de Galiano.' Ik hulde me in stilzwijgen. 'Een vriend van me, aan wie je niets merkt en die jou ook kent, heeft je op de provinciale bijeenkomst van ik weet niet meer wat gezien en hij vertelde me dat je uit Las Villas komt, net als Carlos Loveira.' Ineens gilde hij. Hij had een bijna intacte aardbei in zijn ijs gevonden. 'Vandaag is mijn geluksdag,

er doen zich wonderen voor.’ Ik zweeg. ‘Van mensen uit de oostelijke provincies en van inwoners van Havana wordt het beweerd, maar jullie, uit Las Villas, spannen de kroon. Jullie vinden het gewoon geweldig om uit Las Villas te komen. Lariekoek.’ Hij probeerde de aardbei op zijn lepeltje te krijgen, maar de aardbei wilde niet. Ik had mijn ijs op en wist niet hoe ik moest wegkomen, want dat is ook een probleem van me: ik weet niet hoe ik een gesprek moet beginnen of er een punt achter moet zetten, ik luister naar alles wat anderen me willen vertellen, ook al interesseert het me geen bal. ‘Heb je belangstelling opgevat voor Vargas Llosa, militant Jeugdlid?’ zei hij, terwijl hij de aardbei op zijn lepeltje duwde. ‘Zou je hem willen lezen? Ze zullen hier nooit werk van hem publiceren. Wat je hebt gezien, zijn nieuwste roman, heeft Goytisolo me uit Spanje opgestuurd.’ En hij keek me aan. Ik begon te tellen: als ik tot vijftig had geteld, zou ik opstaan en zeggen dat ik er als de sodemieter vandoor moest. Ik kwam niet verder dan negenendertig. Hij bracht het lepeltje naar zijn mond en zei, meer genietend van zijn opmerking dan van de aardbei: ‘Als je met me mee naar huis gaat en ik knoopje voor knoopje je gulp mag openmaken, dan leen ik het je, Torvald.’

Als hij had geweten welk effect zijn woorden zouden sorteren, dan had Diego zijn geluk niet beproefd. Hij had een heel gevoelige snaar geraakt, een die je niet mocht raken. Het bloed steeg naar mijn hoofd, mijn halsaderen zwollen op, ik werd misselijk en kreeg een waas voor mijn ogen. Vier jaar geleden had mijn docente literatuur van het voorbereidings-

Oorspronkelijke titel: *El lobo, el bosque y el hombre nuevo*
Auteur: Senel Paz
Oorspronkelijke uitgever: Ediciones Luminaria, Sancti Spiritus, Cuba, 1991

Copyright © Senel Paz, 1991, 1994
Copyright © Vertaling uit het Spaans: Pieter Lamberts, 2018
Copyright © Deze uitgave: Zirimiri Press, 2018

Vormgeving omslag en binnenwerk:
Henrike Olasolo en Cristina Richarte

Gedrukt en gebonden in Nederland

ISBN 978 94 90042 13 4
NUR 302

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgeverij en de auteurs.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior written permission of the publisher and the authors.

www.zirimiripress.com